

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobce: J. N., zast. Mgr. Marcelem Zachvejou, Ph.D. LL.M., advokátem se sídlem 28. října 108, Ostrava-Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava-Moravská Ostrava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2012, čj. MSK 90286/2012, sp. zn. DSH/21243/2012/Fra, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 3. 2014, čj. 58 A 49/2012 – 23,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 3. 2014, čj. 58 A 49/2012 – 23, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Hlídka Policie ČR spatřila žalobce, řidiče osobního automobilu značky Peugeot reg. zn. X, dne 12. 1. 2012 při jízdě po ulici Bílovické v obci Ostrava-Svinov mimo jiné bez připoutání se na sedadle bezpečnostním pásem. Tímto jednáním žalobce porušil § 6 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých předpisů (zákon o silničním provozu), a měl tak spáchat přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Žalobce po zastavení svého automobilu popřel, že by uvedený

přestupek spáchal, a proto bylo na místě sepsáno oznámení o přestupku a věc postoupena Magistrátu města Ostrava.

[2] V řízení o přestupku byla vyslechnuta zasahující policejní hlídka, přičemž oba policisté shodně vypověděli, že si jsou jisti tím, že žalobce nebyl bezpečnostním pásem připoután. Jízdy bez bezpečnostního pásu si hlídka všimla v momentu, kdy žalobce odbočoval z hlavní silnice - ulice Bílovická na silnici vedlejší – ulici Peterkova, kde se v protisměru nacházelo jejich vozidlo. Hlídka tak měla možnost vozidlo žalobce pozorovat nejprve kolmo z boku a poté zepředu ze vzdálenosti zhruba 1 – 2,5 metru.

[3] Žalobce se v reakci na výslech policejní hlídky a po zamítnutí jeho návrhu na provedení znaleckého posudku bránil devatenácti fotografiemi svého vozidla zachycených z více možných úhlů pohledu policistů. Pomocí nich chtěl prokázat, že výpovědi policistů nemohou být pravdivé, zejména pokud se týče tvrzení o spatření lesknoucí se chromované pásky, jelikož ta je na bezpečnostním páse umístěna pod úrovní okna vozidla, a proto nemůže být z jiného vozu viditelná.

[4] Rozhodnutím Magistrátu města Ostrava ze dne 5. 6. 2012 byl žalobce uznán vinným ze spáchání výše zmíněného přestupku a byl mu uložen trest ve formě pokuty ve výši 1500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč. Žalovaný v záhlaví tohoto rozsudku označeným rozhodnutím potvrdil závěry prvostupňového orgánu, zejména mu dal za pravdu v té části rozhodnutí, kde hodnotí výpovědi policejní hlídky jako věrohodné a konzistentní a tedy jako dostatečný důkaz o spáchání přestupku. Uvedený závěr nemohou vyvrátit ani žalobcem předložené fotografie, jelikož byly pořízeny se značným časovým odstupem a byl zde tedy prostor k manipulaci s jejich výsledkem. Proto byl tento důkaz odmítnut jako účelová snaha o znevěrohodnění výpovědi hlídky.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce ke Krajskému soudu v Ostravě žalobu. Krajský soud na rozdíl od správního orgánu zhodnotil důkazní materiály předložené žalobcem jako relevantní, dostatečné ke zpochybnění výpovědi policistů. Žalovaný pochybil, pokud závěry vyvozené z fotografií nevyvrátil, např. doplněním fotodokumentace či ohledáním vozidla, a spokojil se s pouhým tvrzením o jejich účelovosti. Proto krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

II.

Shrnutí argumentů v kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu v celém rozsahu včas podanou kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. pro nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Stěžovatel je nadále přesvědčen, že důkazy sloužící jako podklad pro jeho rozhodnutí byly zjištěny dostatečně, neboť provedl důkazy jak usvědčující – svědecké výpovědi policistů, tak ospravedlňující – předložené fotografie. Dle názoru stěžovatele by nepomohlo ani ohledání vozidla, jelikož nelze s jistotou říci, že v době ohledání se pás bude nacházet ve stejné poloze jako v době přestupku. Svým rozhodnutím krajský soud klade vyšší důkazní nároky na policejní

pokračování

hlídky, jakmile se podezřelý ze spáchání přestupku ohradí byť neautentickým důkazem. Jelikož v takovém případě nepostačí konzistentní a věrohodná výpověď policistů, nelze odlišné tvrzení podezřelého vyvrátit prakticky jinak než použitím kamerového záznamu či ohledáním vozidla hned po spáchání přestupku. Dochází tak k posilování legální teorie důkazní.

[7] Žalobce se ve svém vyjádření ztotožňuje s rozhodnutím krajského soudu, závěry stěžovatele o skutkovém stavu nemají oporu ve spisu a jsou založeny na pouhých spekulacích. Existují-li pochybnosti ohledně skutkového stavu, nemohou jít tyto v souladu se zásadou *in dubio pro reo* k tíži žalobce.

III.

Právní názor Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; neshledal přitom, že by napadený rozsudek trpěl vadami, k nimž je Nejvyšší správní soud povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Podstatou sporu v nynější kasační stížnosti je otázka, zda samotným předložením fotografií vskutku žalobce nabídl relevantní důkaz, který nutil stěžovatele provést další dokazování. Tento závěr zastává krajský soud, stěžovatel s tímto polemizuje.

[11] Přestupek nepřipoutání se bezpečnostním pásem, řešený v nyní zkoumaném případě, nepochybně patří mezi přestupky pozorovatelné pouhým okem. V normálních situacích tento přestupek není nijak dokumentován (například fotografií či videozáznamem), proto věrohodné svědectví policistů zpravidla představuje dostatečný důkaz o jeho spáchání. Rozporuje-li řidič spáchání takového přestupku, je nutné policisty vždy vyslechnout jako svědky. Pouhý úřední záznam či oznámení o přestupku nejsou dostatečnými důkazy (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 5. 2013, čj. 6 As 22/2013–27, a ze dne 2. 5. 2012, čj. 8 As 100/2011–70). Této povinnosti v nynějším případě stěžovatel dostál.

[12] Jelikož přestupek není nijak zachycen, musí se správní orgán hlouběji zabývat věrohodností a konzistentností výpovědí policistů, porovnat je s obranou žalobce a dalšími nezávisle zjištěnými skutečnostmi. Výpovědi nelze hodnotit jako nezpochybnitelný důkaz, nicméně pro založení pochybnosti o pravdivosti jejich tvrzení by měly existovat konkrétní důvody. Policie se v řízení primárně považuje za nestranného svědka události, který není žádným způsobem motivován, ať již negativně či pozitivně, aby jeho svědectví vedlo k určitému výsledku řízení. Pochybnosti o věrohodnosti výpovědí policistů vyvstanou zejména tehdy, neshodují-li se jejich výpovědi v podstatných okolnostech věci. Naproti

tomu, vzhledem k časovému odstupu mezi spácháním přestupku a výslechem policisty, nemohou rozpory nebo nedostatky výpovědí v okrajových aspektech případu věrohodnost výpovědi nikterak ovlivnit (viz výše cit. rozsudek čj. 6 As 22/2013-27, bod 17). Objektivita výpovědi policistů je narušena i v případě, že po zastavení vozidla byla provedena přehnaně horlivá a rozsáhlá kontrola, aniž by k tomu byl rozumný důvod (srov. rozsudek ze dne 17. 6. 2011, čj. 7 As 83/2010 - 63).

[13] Nejvyšší správní soud konstatuje, že výpovědi policistů v nyní posuzovaném případě netrpí žádnými nedostatky, které by zakládaly důvodné obavy o jejich nestrannosti. Postup policistů při kontrole řidiče byl korektní, bez náznaků jakéhokoliv šikanózního jednání vůči žalobci. Výpovědi policistů jsou konzistentní, bez vážných rozporů. Oba policisté se především jasně shodují v tom, že žalobce nebyl připoután. Pprap. Ř. vypověděl, že se zaměřil na žalobcovo vozidlo, jelikož nebylo osvětleno a následně spatřil, že bezpečnostní pás visí volně svislý ke sloupku. Pprap. Š. se vyjádřil tak, že po celou dobu odbočení viděl, jak bezpečnostní pás visí podél levé ruky žalobce a nadto se leskne chromovaná spona zapínání.

[14] Tato tvrzení žalobce vyvrací fotodokumentací svého vozidla. Nejvyšší správní soud hodnotí důkazní sílu předložených fotografií odlišně od krajského soudu, jelikož je přesvědčen, že nemohou dostatečně zpochybnit bezvadnou výpověď policistů. Samotný fakt, že se chromovaná spona běžně nachází ve vozidle pod úrovní hrany okna řidiče, nemůže sloužit jako důkaz pro konkrétní specifickou situaci. Ve výše zmíněném rozsudku čj. 6 As 22/2013 - 27 se v obdobné situaci vyjádřil zdejší soud následovně: *„Na rozdíl od krajského soudu nemůže Nejvyšší správní soud hodnotit tyto rozpory mezi výpověďmi policistů a předloženými fotografiemi jako závažné. V případě nstržm. V. jde dokonce o rozpor pouze zdánlivý, protože netvrdil výslovně, že by viděl přezku visící nahoře, nýbrž se pouze vyjádřil, co je podle jeho názoru obvyklé. I kdyby však něco takového uvedl, nebylo by možno vyloučit, že v daném případě přezka uvízla nahoře na pásu (či tam byla v pohotovosti připravena) a nesjela až dolů k zarážce. V tomto směru žalobcovy fotografie nic neprokazují, což krajský soud ve svých úvahách zcela pominul“* (bod 25).

[15] Na rozdíl od předpokladu nezainteresované výpovědi policistů je vysoce pravděpodobné, že osoba, které postih za přestupek hrozí, není ve věci nestranná a bude tedy tvrdit pouze takové skutečnosti, které jí jsou ku prospěchu. Proto je zcela pochopitelný argument stěžovatele o (možné) manipulaci s bezpečnostním pásem na fotografiích pořízených až dlouho po spáchání přestupku. Následně pořízené fotografické důkazy nemusí svědčit o situaci v době spáchání přestupku. Proto, jak správně stěžovatel uvádí, zpětné ohledání vozidla již nemělo v okolnostech tohoto případu praktický význam.

[16] Nadto je vhodné zdůraznit, že policisté pozorovali jízdu řidiče ze vzdálenosti asi 1 – 2,5 metru při nikterak vysoké rychlosti, jelikož sami stáli a žalobce odbočoval. V takové situaci je jen velice malá pravděpodobnost, že by se ve svém pozorování policisté mylili.

[17] Podstatným argumentem kasační stížnosti je také skutečnost, že rozhodnutí krajského soudu fakticky posiluje historicky překonanou legální teorii důkazní, dle které bylo možné určitou okolnost prokazovat jen pomocí určitého důkazu (srov. k tomu např.

pokračování

nález Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2014, sp. zn. III. ÚS 2253/13, *Marie Rohlíčková*, bod 30). Protichůdné tvrzení žalobce, podpořené později pořízenou fotografií, by totiž nešlo vyvrátit jinak, než zachycením spáchání přestupku kamerovým záznamem či fotografií.

[18] V tomto ohledu Nejvyšší správní soud připomíná závěry svého rozsudku ze dne 16. 2. 2005, čj. A 6/2003 – 44, č. 1038/2007 Sb. NSS: „*Dokazování ve správním řízení nestojí na legální teorii důkazní, která by předepisovala správním orgánům, jakou váhu kterým důkazům mají přikládat, jakého důkazu je k prokázání té či oné skutečnosti zapotřebí, nebo jaký počet důkazů je nezbytný k prokázání skutečnosti, která je předmětem dokazování. Dokazování i ve správním řízení ovládá zásada volného hodnocení důkazů.*“

[19] Zásada volného hodnocení důkazů, která je zakotvena zejména v § 50 odst. 4 správního řádu, dává prostor správnímu orgánu, aby sám vyhodnotil, které důkazy jsou pro jeho závěry rozhodující a které nikoliv. To se v souladu se zásadou materiální pravdy musí dít tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jedná se o stav, kdy je zjištěn dostatečně jednoznačný, vzájemně provázaný a vnitřně nerozporný systém dílčích informací, které nahlíženy jako celek nemohou vést k jinému závěru. Existuje-li pochybnost, tj. ne zcela nepravděpodobná možnost, že skutkový stav naplňuje všechny znaky skutkové podstaty přestupku, nemůže být učiněn závěr, že byl spáchán přestupek (zásada *in dubio pro reo*) (srov. k tomu usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 14. 1. 2014, čj. 5 As 126/2011-68, bod 18).

[20] Výše bylo vysvětleno, proč předložené fotografie nemohou skutkový stav zjištěný výsledkem policistů samy o sobě zpochybnit. Stěžovatel v takovém případě nebyl povinen tyto důkazy vyvracet dalším dokazováním. Správní orgán musí svůj postup řádně vysvětlit, což stěžovatel učinil.

[21] Nejvyšší správní soud uzavírá, že žalovaný nikterak nepochybil, neprovedl-li v reakci na předložené fotografie další dokazování.

[22] Kasační stížnost je proto důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V novém řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) a rozhodne o všech žalobních bodech, které žalobce před krajským soudem uplatnil. Nejvyšší správní soud podotýká, že v tomto rozsudku podané závěry se vztahují jen k otázce důkazní hodnoty žalobcem předložených fotografií. Nejvyšší správní soud tím nepředjímá řešení dalších žalobních bodů, které ostatně ani krajský soud doposavad neřešil. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. července 2014

Zdeněk Kühn
předseda senátu